

Coses vistes

El retorn de les llistes de lectures obligatòries al batxillerat ha de garantir la presència regular de l'obra de Josep Pla

De fet a la revista Destino hi havia publicat 1.700 articles que es troben dispersos dins de la seva obra completa, on hi ha molts textos que poden ser editats com articles solts. En Lluís Busquets i Grabulosa, llavors com avui col·laborador del diari, va fer els bons oficis i uns dies després em rebia Andreu Teixidor, que era el director general de Destino. Fill d'un dels dos fundadors de l'editorial, el poeta i escriptor olotí Joan Teixidor, soci del palafrugellenc Josep Vergés. Va costar al principi però finalment ho va acceptar. Demanaríem a Lluís Busquets que fes la tria i una columna amb el context de l'article. Llavors em va fer la pregunta. I què cobrarà el senyor Pla per l'article? Em va agafar per sorpresa. Va ser una conversa agradable sobre el valor que Josep Pla donava als diners, al preu just de les coses, i la seva preocupació per no contribuir a la tensió inflacionària. El diari pagava modestament les col·laboracions. M'ho deia sovint amb sornegueria en Josep Maria Gironella. Li vaig dir la quantitat màxima i hi vàrem afegir una pesseta més. Andreu Teixidor va acceptar que el pagament el féssim amb un intercanvi publicitari de l'edició de les obres completes que l'editorial comercialitzava directament. Malauradament un mes abans del començament de l'operació Josep Pla al Diari de Girona, uns canvis accionarials van portar a que la majoria del consell d'administració i jo mateix deixéssim al diari i la iniciativa ja no va sortir endavant. Sempre ho he lamentat. Fa uns mesos explicava aquí mateix que la lectura de Notes del capvesprol de Pla als anys setanta va ser decisiu en la meua manera d'enfocar els meus camins periodístics. Aquesta setmana el president de la Generalitat davant de tot el desastre produït per l'exclusió de Catalunya de l'informe PISA sobre el nivell dels estudiants catalans, i la baixa nota que s'hauria aconseguit d'haver estat finalment qualificats, ha anunciat -i me n'alegro- la implantació de diverses mesures obligatòries que recuperen vells costums com escriure textos a mà o una llista de lectures obligatòries comunes d'obres consensuades pels especialistes i que serveixin per al seu aprenentatge vital, la formació d'un esperit crític i el foment del seu interès cultural i literari. La notícia va ser comentada a la tertúlia dels divendres de RAC1 i he de dir que els meus companys em van seguir, molt especialment l'editor Ernest Folch, quan vaig suggerir que de manera regular l'obra de Josep Pla formés part d'aquesta llista de forma indiscutible. Tots vàrem recordar les nostres lectures de batxillerat. Jo anava a l'Institut Jaume Vicens Vives de Girona. El catedràtic de literatura i director, Ignasi Bonnín, afegiria a la llista obligatòria on hi havia el Lazarillo de Tormes o Luces de Bohemia, de Valle-Inclán, alguns llibres que podien ajudar als interessos dels alumnes, el meu cas fou el recull d'articles de Paco Umbral, Diario de un snob. Llavors res en català. No sé qui farà ara la llista, però crec que Coses vistes, el primer llibre de Josep Pla reeditat fa un any amb motiu del centenari de la seva publicació, a partir del manuscrit original, hi hauria de ser sobretot perquè és l'obra que marca tot el Pla que vindrà a continuació i pot ajudar a les noves generacions a conèixer món a través del primer prosista del país. El moment Pla és extraordinari. Xavier Pla ha editat la monumental biografia Un cor furtiu. Editorial Destino ha sabut reeditar en format individual els diferents llibres que abans només podies llegir a través de les obres completes, els successors de Pla han obert generosament els arxius familiars per recuperar els manuscrits i han assolit una molt bona entesa amb la Fundació, que és una peça clau. Demano doncs al seu president i bon amic Miquel Noguer, també al front de la Diputació, que consideri impulsar la iniciativa : Josep Pla a les llistes de lectures del batxillerat.